

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 26 mars au 4 avril 2023

Souguia n° 88

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Pessah

Vente du Hamets (3)

Faire une Mehitsa et le texte de vente

Selon les Poskim, il faut faire une Mehitsa (séparation) pour séparer le Hamets que l'on vend lorsqu'il se trouve à la maison. Nous devons comprendre les raisons et quelles sont les différentes possibilités de satisfaire ce besoin. Nous nous pencherons ensuite sur quelques points concernant le texte de vente. Enfin nous pourrons entamer la semaine prochaine pour les quelques jours qui précèdent Pessah', et étudier les précisions que le Choulhan Harav donne concernant l'acte de vente.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאת מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך

Programme du dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chéléma de

Haim Dan Patrick ben David

1. Mehitsa devant le Hamets

Quelle est la Mah'loket concernant du Hamets vendu sur lequel nous n'avons engagé aucune responsabilité ? Pouvez-vous déduire une « koula » concernant le Din de la Méhitsa ?

(Ce Choulkhan Aroukh ne concerne pas la vente mais le Din d'un non-juif qui entrepose du Hamets chez un juif, mais nous pouvons le transposer au Din de la vente)

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תמ סעיף ב

ואם אינו חייב באחריותו, אינו חייב לבערו אפילו אם כבש תחת ידו, כגון שהוא גר תושב ושרוי עמו בחצר. וצריך לעשות לפניו מחיצה גבוה י' טפחים, כדי שלא ישכח ויאכלנו. הגה: וא"י שהניח חמץ בבית ישראל בלא רשותו, כופה עליו כלי (ריב"ש סי' ת"א); ודוקא בי"ט, אבל אם הוא קודם יום טוב צריך לעשות מחיצה (ע"ל סימן תמ"ו סעיף א').

פרי חדש אורח חיים סימן תמ סעיף ב

וצריך לעשות לפניו מחיצה כו'. בפרק קמא [פסחים ו, א] מימרת רב חמצו של גוי עושה לו מחיצה עשרה טפחים, ואם של הקדש אינו צריך, מאי טעמא מבדל בדילי אינשי מיניה. וכתב המגיד משנה [חמץ ומצה ד, ב] דלדעת רש"י [שם ד"ה חמצו של גוי] והרמב"ם [שם] מיירי בחמץ דלא קבל עליו אחריות דמותר להשהותו עושה לו מחיצה בי"ד משום היכר, אבל בעל העיטור [הלכות ביעור חמץ קכא, ג] והרמב"ן [ריש פסחים ד"ה הא] מפרשים דבלא קבל עליו אחריות לא בעינן מחיצה עשרה אלא מפנהו לכל מקום כדי שלא יכשל בו, ובקבל עליו אחריות די בייחד לו בית ובמחיצת עשרה, ע"כ. וזה תימא בעיני דהא על כרחך מחיצת עשרה אינה אלא מדרבנן ומשום היכר כדמוכח בהדיא מהא דאמרין ואם של הקדש אינו צריך כו', ואף על פי שמדברי המגיד משנה משמע שלא היה גורס כן, עיקר הגירסא כמו שכתבתי וכן העתיק הרמב"ם [שם]. ועוד דהא בברייתא [פסחים שם] לא קתני אלא ייחד לו בית אין זקוק לבער ואילו מחיצת עשרה לא קתני, אלמא דמדאורייתא סגי בייחוד בית, וא"כ מאי שנא דבלא קבל עליו אחריות סגי אם מפנהו לצד אחד ולא הצריכו חכמים מחיצה עשרה, ובקבל עליו אחריות הצריכוהו מחיצה עשרה מלבד הייחוד. ולי נראה עיקר דאפילו דלא קבל עליו אחריות צריך מחיצה עשרה מדרבנן משום היכר וכפירוש רש"י:

נהר שלום על שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תמ סעיף ב

כתב הפר"ח [...] וקושיתו הראשונה מתורצת מתוך דברי עצמו כי הרמב"ן והעיטור לא היו גורסים ההיא דבהקדש א"צ וקושיתו השנייה אינה אלא לפי הבנתו שהבין בדברי הרמב"ן ודעימיה ז"ל דמ"ש דבקבל אחריות די בייחד לו בית ובמחיצת י' תרתי קאמר דבעיא יחוד בית ומחיצת י' ועמו הס"ר אין זו כוונתם אלא הכוונה דסגי בייחוד בית כמ"ש הברייתא או במחיצת י' כמ"ש רב שלא בא אלא להוסיף על הברייתא דלאו דווקא יחוד אלא מחיצת עשרה נמי סגי דבכל אחד מב' דברים אלו אינו מצוי בידו ורחמנא אמר לה ימצא מי שמצוי בידך ולא הוסיפו חכמים לגזור בזה דבר על דין תורה והעמידוהו על דין תורה אלא דבלא קבל אחריות אף על פי שאינו צריך לא זה ולא זה מכל מקום מפנהו למקום אחר שאינו רגיל בו כדי שלא יכשל בו זו היא דעת השלמים האלה ואין על דבריהם סתירה מסוגיא דגמרא כלל:

Les mots du jour à apprendre :

Cloison	מְחִיצָה
Quelle est la raison ?	מַאי טַעְמָא
Signe distinctif	הַיְכָר

Programme du lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chéléma de

Haim Dan Patrick ben David

מגן אברהם על שולחן ערוך אורח חיים סימן תמ סעיף ב כדי שלא ישכח. משום דלא בדילי מיניה כולי שתא משא"כ בשאר איסורים א"צ מחיצה דבדילי מיניהו: בי"ט. ואף על גב דאפשר לעשות מחיצה בסדין כמ"ש רס"י שט"ו מוטב לעשות בכפי' כלי מע"י סדין דסדין הולכין ובאין תחתיו:

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן תמ ס"ק ט עיין מ"א. דסדין גרע מכפית כלי. אבל מחיצה גמורה וע"י סדין וקשור למטה שלא יהא נע ונד, עדיף מכלי [...]

ביאור הלכה סימן תמ סעיף ב

כדי שלא ישכח ויאכלנו - מסתימת הפוסקים משמע דל"ד פת שאפשר לאכלו תיכף בנטילתו כמו שהוא אלא אפילו מיני חמץ שא"א לאוכלם כ"א אחרי אפיה ובישול ג"כ חיישינן שמא ישכח ויקחו ויבשלו וצריך מחיצה ול"א דאדהכי והכי יזכור שהוא חמץ וכ"מ קצת מלשון הרמב"ם שכתב שמא ישכח ויסתפק ממנו עיין שם ועיין בספר אשל אברהם להגאון מבוטשאטש שכתב להקל בכגון זה אם הקמחים אינם ודאי חמץ רק חשש חמץ עיין שם שמגבב איזה קולות בזה. ודע עוד דאפילו במקום שנוהגין איסור בפת עכו"ם ג"כ צריך מחיצה ול"א דבלא"ה בדילי מיניה דלא אמרו כן בש"ס אלא בחמץ של הקדש ומשום דהקדש חמירא דאית ביה מעילה וכולי עלמא זהירי ביה ולא כן בפת גוי שאינו אלא חומר בעלמא כ"כ ר' מנוח וכן הסכים במאמר מרדכי שלא כרא"מ שרצה להקל בזה עיין שם:

Selon le Psak Halakha suivant dans H'ochen Michpat, pouvez-vous donner une autre explication à la nécessité de la Méhitsu ?

רמ"א חושן משפט הלכות מקח וממכר סימן ר סעיף א [...] אם המוכר השכיר לו חצר עצמו, והמטלטלין שמוכר לו מעורבין עדיין עם שאר מטלטלין של מוכר, מקרי חצר שאינו משומר ולא קנה (הגהות מרדכי פ"ק דמציעא) [...].

נתיבות המשפט חידושים סימן ר ס"ק ג

[...] כשהחצר היה של המקנה רק שהשכיר להקונה מקום (בפירות) [הפירות] ולא היה הפסק המחיצות בין המטלטלין שקנה לשל המוכר, אז מיקרי אינו משתמר ולא קנה [...].

Les mots du jour à apprendre :

Drap	דָּרָפִין
Va-et-vient, ballant	נָע וְנָד
Mélangé	מְעֻרָב

Programme du mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chéléma de

Haim Dan Patrick ben David

Quel est le Din selon le Rav Menashe Klein zatsa"i pour les armoires où l'on entrepose le Hamets vendu ?

שו"ת משנה הלכות חלק ח סימן קפט

בענין להחזיק חמץ שנמכר, בארונות (קלאזעטס בלע"ז) עוד להנ"ל

ב) ועל דברת שאלתו באנשים המוכרים חמצם לעכו"ם קודם פסח כמבואר בש"ע ומניחים סמים ורפואות בבית שמוש בארגז קטן הנקרא "מעדעסין טשעסט" רק שסוגרים הארגז עם טייפ ומדביקים עליו פתקא שנכתב עליו "חמץ" אי מותר להחזיקו בבית שהרי מדינא דגמ' חמצו של עכו"ם צריך מחיצה גבוהה עשרה טפחים דוקא.

הנה בגמ' פסחים דף ו' ע"א אמר רב חמצו של נכרי עושה לו מחיצה עשרה טפחים משום היכר ואם הוא של הקדש אינו צריך מ"ט מיבדל בדילי אינשי מיניה ע"כ ופרש"י עושה לו מחיצה בי"ד משום היכר שלא ישכח ויאכלנו ולא סגי ליה בכפיית כלי כל שבעה שהכלי ניטל לצורך ומיהו ההוא דלעיל לא אפשר ליה במחיצה ומשום חד יומא סגי ליה בכפיית כלי ובליה יבערנו ע"כ. ובד"ה חמצו של נכרי פרש"י דמיירי בלא קבל עליו אחריות, ור"ת פי' דאפילו באחריות מיירי ומשמע דשלא באחריות לא בעי עשרה אלא סגי בפניו למקום שלא יכשל בו ומשמע נמי דהטעם דבעינן מחיצה עשרה משום היכר שלא ישכח ויאכלנו, אמנם הר"ח כתב דחמץ של נכרי צריך מחיצה עשרה טפחים כדי שיצא מרשות ישראל לגמרי ע"ש משמע דאינו משום היכר לחוד ואפשר דמודה להטעם משום היכר כמו שאמרו בגמ' אלא שצריך לעשות היכר גדול של מחיצה עשרה שעי"ז נראה שיצא מרשות ישראל לגמרי וי"ל.

והרי"ף והרמב"ם והרשב"א פי' כרש"י דאפילו בלא קיבל עליו אחריות והרמב"ן ובעל העיטור והרא"ש כר"ת דבלא קיבל אחריות לא בעי מחיצה י' ובשאג"א סי' ע"ח כתב דרוב הפוסקים פסקו כר"ת. ובש"ע א"ח סי' ת"מ ס"ב פסק דבאינו חייב באחריות צריך לעשות לפניו מחיצה י"ט כדי שלא ישכח ויאכלנו משמע דפסק כרש"י וסייעתו ועיין ט"ז שם סק"ב דבקבל עליו אחריות לא מהני מחיצה ואפילו יחד לו בית לא מהני ועיין מאמר.

ולא אכחד מעטי דמה שכתבו הפוסקים דדעת ר"ת דלא בעי מחיצה אם לא קבל עליו אחריות ונמצא דפליג על רש"י בתרתי ולפענ"ד מדברי ר"ת שלפניו אינו מוכרח והוא דלרש"י בעי מחיצה בלא קיבל עליו אחריות ובקבל עליו אחריות לא מהני מחיצה ור"ת פליג דאפילו קבל עליו אחריות נמי מהני מחיצה אבל מנ"ל דלר"ת בלא אחריות לא בעי מחיצה כלל אפשר דר"ת לא פליג אלא בחדא כלומר בקבל עליו אחריות דלרש"י לא מהני מחיצה ולר"ת בהא נמי מהני מחיצה אבל בלא קבל עליו אחריות מודה לר"ת דבעי נמי מחיצה ז"ל התוס' פסחים הנ"ל ופר"ת דאפילו באחריות מיירי וכו' הנה שכתב דאפילו באחריות מיירי ולשון אפילו משמע לא מיבעיא בלא אחריות דמהני אלא אפילו באחריות מיירי דסגי במחיצה עשרה אבל מנ"ל דבלא אחריות מהני אפילו בלא מחיצה דודאי עדיף טפי למעט במחלוקת ולומר דבלי אחריות בין לרש"י ובין לר"ת בעי וסגי במחיצה ובקבל עליו אחריות לרש"י לא מהני מחיצה ולר"ת אפילו כה"ג מהני, גם הרא"ש דייק בלשונו דאפילו באחריות שרי ושכ"כ הראב"ד ז"ל ועיין ק"נ שם אות ש' וצ"ע.

ברם ה"ה פ"ד מהח"מ ה"ב כתב ז"ל אבל בעל העיטור והרמב"ן ז"ל וקצת אחרונים מפרשים דבלא קבל עליו אחריות לא בעינן מחיצה עשרה אלא מפנהו לכל מקום כדי שלא יכשל בו ובקבל עליו אחריות די ביחד בית ובמחיצה עשרה ע"ש הנה יראה דדעת העיטור והרמב"ן ז"ל הם דעה שלישית ולא דעה אחת עם ר"ת ונמצא ג' חלוקות בדבר דעת רש"י והרי"ף ורמב"ם דוקא בלא קיבל אחריות ודעת ר"ת דבלא קבל וגם בקבל עליו אחריות מהני מחיצה י"ט ודעת הבעל העיטור והרמב"ן דבלא קיבל אחריות לא בעי י"ט כלל ועיין ביאור הגר"א סי' ת"מ אות ב' ס"ב דלא כרמב"ן ובעה"ט דס"ל כר"ת כו' וצ"ע. ועיין פר"ח כאן אות ב' ובמקור חיים ומגן האלף. ולפמ"ש נראה דנידון תלוי במחלוקת הנ"ל שהרי אחר שמכר חמצו לעכו"ם בע"פ הו"ל חמצו של נכרי ברשותו של ישראל שהופקד ברשותו של ישראל שלא באחריות דלרש"י וסייעתו בעי מחיצה דוקא ולר"ת וסייעתו אין צריך מחיצה ולדידן עכ"פ לבעה"ט ורמב"ם א"צ מחיצה כלל וכיון שכן לכאורה י"ל להחמיר לכתחלה עכ"פ ועיין ח"י דכתב דוקא מחיצה עשרה.

ברם מה שנלפענ"ד לישב מנהג העולם והוא דנראה לחדש דהני ארגזים שהם מחוברים על הכותל והם סגורים ואין הארגז רחב יותר מג"ט א"כ הרי זה בטל לגבי כותל וא"כ הו"ל כמחיצה עשרה שהרי באמת יש

כאן מחיצה המבדלת בין החמץ ובין האדם דכל הכותל הוא המחיצה ונעשה החמץ כאלו מונח בפנים הכותל וכיון שעושה טייפ או סוגר במפתח כדי שלא יוכל לפתוח הו"ל החמץ רשות בפני עצמו ומהני בשביל ההיכר לכ"ע ונראה דבכה"ג מהני אפילו קבל עליו אחריות לר"ת וסייעתי' דעכ"פ איכא מחיצה.

שנית נלפענ"ד לחדש דלא פליגי הפוסקים אי בעי מחיצה דוקא ואי מהני מחיצה אלא בחמץ בעין כגון פת וכיוצא בו שהרי נתנו ז"ל טעם למחיצה זו משום דחמצו של עכו"ם לא בדיל מיניה כל השנה וחמצו של הקדש בדיל מיניה ועיין תוס' לעיל דף ב' ע"א דמה"ט לא גזרו בשאר איסורים לבערם מתוך ביתו ועיין מג"א סי' ת"מ סק"ג ונראה דדוקא חמצו של עכו"ם כגון פת דלא בדילי אינשי מיניה גזרו ועיין רא"ש נדרים סוף דף מ"א גבי מודר הנאה מחבירו אוכל עמו על השלחן וז"ל ולא חיישינן שמא יאכל עמו ועיין ש"ך יו"ד סי' פ"ח מה שהקשה על הפוסקים וכתב ונ"ל דהא"ח נמי מודה אלא דשאני התם דעל הלחם יחיה האדם ורגיל בו כל השנה ולא בדילי אינשי מיניה וכה"ג כתב הרא"ש פ' אין מעמידין גבי בישול עו"כ דפת צריך הרחקה טפי משום דעל הלחם יחיה האדם ומביאו ב"י סי' קי"ד ועיין באחרונים ולפ"ז נראה בדין נמי דהני מיני רפואה וכיוצא בזה כיון דבכל השנה נמי בדילי אינשי מיני' ואין אוכלין אותן אלא לחולה וכיוצא בו כה"ג סגי אם מניחו במעדעסין - טשעסט אפילו אי לא הי' לן טעם הנ"ל אלא כל שעושה טייפ עליו וצ"ע שהוא של חמץ סגי ליה ובאמת כי נהוג עלמא אפילו שאר כלי חמץ שמניחים בארגזים קלאזעטס בלע"ז בבית ולית מאן דחש לה והנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם.

אלו דברי ידו המברכו בברכת התורה שיזכה ללמוד תורה לשמה מתוך נחת והרחבת הדעת דושה"ט בלב ונפש, מנשה הקטן

Les mots du jour à apprendre :

Note	פְּתָקָא
Il me semble à mon humble avis	נלפענ"ד- נְרָאָה לְפִי עֲנִיּוֹת דְּעֵתִי
Là-bas c'est différent	שְׂאֵנִי הֵתָם

Programme du mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chéléma de

Haim Dan Patrick ben David

Doit-on donner la clef au non-juif ? Les étagères du mur ont-elles une entité différente du sol qui a été vendu ? Réponses du Rav Betsalel Shtern zatsa"l

שו"ת בצל החכמה חלק ו' סימן לד

דין מכירת חמץ שע"ג מדף של ארון קיר. - כשהמדף נבנה עם הכותל, - כשהוא רק מונח על הבליטות שבכותל. - אגב חדר זה גם החמוצים שבמקומות אחרים. - מסירת מפתח של החדר המושכר אשר שאל כהדר"ג שליט"א במי שמוכר חמצו הנמצא בתוך ארון קיר על המדף, אם צריך להשכיר רק את המדף או גם את הקרקע שמתחת לארון הנ"ל ע"כ.

א) באמת קשה לי להבין שאלתו בזה, כי מה בין נדוננו ובין מה שענינו רואות מעשים בכל יום כי הדרים בעליות בקומה א' או אפי' בקומה ה' וי' מוכרים חמצם אגב קרקע רצפת דירתם, אעפ"י שרצפה ואויר או גם כמה רצפות ואוירים מפסיקים בין רצפת דירתם ובין קרקע עולם שמתחת בנין הבית. א"ו כיון שהרצפה מחוברת אל כותלי הבית והם גוש אחד, נחשבת גם היא כקרקע כמו הכותל עצמו שהרצפה מחוברת אליו. עיי' ש"ך חו"מ (סי' צ"ה סק"ח) דלענין קנין וממונא חשוב בית כקרקע, דמשמע בכל דוכתי דבית נקנה בכסף ושטר וחזקה כמו קרקע ע"ש והסכים אליו בקצוה"ח שם, (סק"ג) וכ"כ גם בערוך השלחן שם (סעי' ג'). ואם כי המג"א (סי' תרל"ז סק"ז) דוחה דעתו וראיותיו "די"ל דכיון דהקרקע נקנית בכסף בשטר ובחזקה נקנה הבית עמו דמטלטלין נקנה אגב קרקע"

ע"כ ע"ש, לענ"ד לולא שאיני כדאי אמינא כי כוונת הש"ך בראיתו לומר כי בית נקנה בחזקה גם היכי שעשה מעשה החזקה בבית ולא בקרקעית הבית, דבזה אי נימא דדין הבית כדין מטלטלין א"כ כיון דמטלטלין אינן נקנין בחזקה לא קנה לא את הבית ולא את הקרקע וכדין עציץ נקוב המבואר בשו"ע חו"מ (סי' ר"ב סעי' י"ב) שאם מכרו לאחר עם הזרעים שבו והחזיק הקונה בעציץ אף את העציץ לא קנה מה"ט דמטלטלין אינן נקנין בחזקה עש"ה. ולכן כיון דמשמע "בכל דוכתי דבית נקנה בכסף ושטר וחזקה כמו קרקע" והיינו חזקה בבית ולא בקרקעית הבית, שפיר מוכח דלענין ממונא חשוב בית כקרקע, כנלענ"ד בס"ד נכון בכוונת הש"ך.

ב) מעתה גם רצפת העלי' המחוברת אל כותלי הבית והם גוש אחד חשובה כקרקע ושפיר מוכרין דיירי העליות את חמצם אגב אותה רצפה. וממילא שכן הוא גם במדפים של ארוני הקיר, אם המדפים הם מלבנים טיט ומלט ומחברים אל הקיר והם גוש אחד עמו, שפיר אפשר למכור החמץ שעליהם אגבם וא"צ להשכיר להקונה את הקרקע שמתחת להארון.

ג) אבל אם המדפים אינם מחברים אל הכותל, אלא שיש בליטות בכותל ועליהם שמים את המדפים, אז פשיטא שאינם נחשבים כקרקע, ואם נמצא חמץ על מדף כזה צריך למוכרו אגב קרקע שמתחת להארון.

ד) יתר ע"ז כי גם אם אחר ששם את המדפים של עץ על בליטות הכותל, חיברם בקצותם בצדדיהם ובזוויותיהם אל הכותל בטיט ומלט, ואפי' בעשה חריצין בכותל והכניס לתוכן קצות המדף וחיברן שם אח"כ אל הכותל בטיט, אין על המדף שחיבר אל הכותל דין קרקע, ואם יש עליו חמץ צריך למוכרו אגב קרקע, ולא סגי במה שמשכיר לו את המדף. עיי' שו"ת שערי דעה (ח"א סי' ס"ח ד"ה ואמנם) שמוכיח שיש מקום לחלק בין חבירו לגוף הקרקע דהוי כקרקע ממש ובין חיברו למחובר לקרקע דהו"ל תשמיש לתשמיש ע"ש שכתב לחלק בהכי לענין קבלת טומאה. ובאמת שגוף חילוק זה נזכר כבר בפרישה (חו"מ סי' צ"ה סק"ז) ושם לא לענין טומאה בלבד נאמרה אלא לכל מילי. כי הטור מביא שם דברי בעל העיטור דדוקא גידולי קרקע הוי כקרקע אבל תלוש ולבסוף חיברו כגון כותל בנין וצנור שקבעו וכוורת דבורים קי"ל כחכמים דמחובר לקרקע לאו כקרקע דמי ע"כ. וכל עלה בפרישה שם, וצ"ע למה לא הביא בעה"ט גם דברי חכמים בדף של נחתומים דס"ל שהוא טמא (כצ"ל ומש"כ שם טהור ט"ס הוא) משום דמיחשב כתלוש אף על גב דקבעו בקרקע ואח"כ החליקו ועשאו לכלי וי"ל וכו' והיותר נראה משום דשם הדף ה' תלוש רק שנתחבר לכותל הבית כדפי' ר"ש שם וכותל בית עצמו הוי תלוש ולבסוף חיברו ואין זה חידוש כ"כ במה שאינו כקרקע וכו' עכ"ל. הרי דגם אם נאמר דתלוש ולבסוף חיברו הוי כקרקע, מה שחיבר לתלוש זה שחיברו י"ל דלא הוי כקרקע, ע"ש דמירא בנוגע לדיני שומרים ועוד, ולא לענין דיני טומאה בלבד כמש"כ בשו"ת שערי דעה הנ"ל. - לכן אם כי לא נזכר חילוק זה בפרישה להלכה נכון להחמיר כדברי השערי דעה לענינו. - ועיי' ביאור הגר"א יו"ד (סי' רצ"ד סקס"ג) ובאגלי טל מלאכת קוצר (סעי' ג' סק"ט), ואכ"מ להאריך.

ה) ואפי' חמץ הנמצא על עמוד התחוב בקרקע ממש ואינו מחובר אליו בטיט, דינו של העמוד כתלוש וצריך למכור החמץ אגב הקרקע שתחת העמוד ולא אגב העמוד שמונח עליו. שהרי אפי' צנן שטמנו כולו בארץ ולא השריש אינו חשוב מחובר לקרקע ואינו חייב על תלישתו בשבת, ואם מקצת עליו מגולים וכאשר הצניעו בקרקע לא נתכוון לזריעה מותר גם לכתחילה להוציאו מן הקרקע, עיי' שו"ע או"ח (סי' שי"א סעי' ח') וע"ש במ"ב (סק"ח) שמביא מדברי הש"ס גבי עמודים של אורג שהיו תקועים בקרקע הבית שאסור לטלטלן ממקומן שמא יבא להשוות הגומות אח"כ ע"ש. מבואר שאינו נחשב מחובר אפי' מדרבנן.

ו) ואמינא להביא ראי' לכל הנ"ל מהא דאיתא בברייתא (גיטין ל"ז א), תני הלל אין כותבין פרוזבל אלא על עציץ נקוב, ופריך נקוב אין אינו נקוב לא ואמאי האיכא מקומו ומשני לא צריכי דמנח אסיכי ע"כ. וכל עלה בח' הרשב"א (שם ד"ה נקוב אין) וז"ל, וא"ת והא איכא מקום סיכי וכו' אלא ה"פ דמנח אסיכי וסיכי לאו דבעל עציץ נינהו אלא דבעל הקרקע נמצא שאין קרקע מושאל לו אלא סיכי וסיכי דנעיצו בקרקע לאו כקרקע דמי עכ"ל. וכוונתו דאם היינו אומרים דסיכי דנעיצו בקרקע דמי אז גם אם לא השאיל בעל הקרקע והסיכי לבעל העציץ רק את חלק העליון של הסיכי שהעציץ מונח עליהם, נחשב כבר השאיל לו קרקע שהרי אז הסיכא כולה הוי כקרקע. אבל מכיון דסיכי דנעיצו בקרקע לאו כקרקע דמי ממילא העציץ המונח עליהם אינו מונח על קרקע. - וזה דין חמץ המונח על עמוד עץ התחוב בארץ דלא נחשב כמונח על הקרקע, וממילא כאשר בא למוכרו צריך להשכיר לעכו"ם את הקרקע שמתחת העמוד. - ועיי' שו"ת ערוגת הבושם (חאו"ח סי' ק"ט ד"ה גי"ה) אי צריך קרקע שתחתיו דוקא. וע"ש שכ' כי כבר נתפשט המנהג שאינו מקנה להעכו"ם רק חדר אחד ואגב מקנה לו גם החמוצים שיש לו במקומות אחרים וכו"ה גם בנוסח שטר מכירה שנדפס בשם הח"ס ע"כ ע"ש. ובאמת שכ"כ גם בנוסח שט"מ חמץ מכת"י הגאון בעל נוב"י הנדפס בשו"ת שיבת ציון (סי' י"א) וכ"כ להדיא שם (סי' יו"ד סוד"ה היותר) שאגב השכרת חדר זה יכול למכור גם חמץ שאינו בחדר הזה.

ז) ואמנם כ"ז בסיכי דגם בנעיצו בקרקע לאו כקרקע דמי וה"ה לעמוד התחוב בקרקע, אבל בית וכל המחובר אליו כגוש אחד, דהוי כקרקע כבש"ך חו"מ הנ"ל (אות א'), גם החמץ המונח בחלק שבראשו אפי' בקומה העשירית ויותר, חשוב מונח על גבי קרקע. לכן מדף הבנוי מטיט ולבנים ביחד עם כותלי הבית, החמץ הנמצא עליו נמכר אגב אותו מדף וא"צ להשכיר לעכו"ם הקונה את הקרקע שמתחת להמדף.

ח) ואשר שאל כבהדר"ג שליט"א עוד מדוע אין מקפידים כהיום על מסירת מפתחות שהיא מעכבת הקנין לדעת הרבה פוסקים. - עיי' שו"ת מהר"ש (ענגיל, ח"א סי' ל"ד ד"ה אך האמת) דדוקא ביחיד המוכר חמצו בעצמו להעכו"ם יש חסרון במה שאינו מוסר לו את המפתח, אבל לא במוכר חמצו ע"י שליח ובשעת המכירה נמצא העכו"ם בבית השליח והשליח אין בידו המפתחות של מקומות החמץ של משלחיו, כי אז סגי אפי' לכתחילה מה שכותבין בשטר המכירה, שרשות ביד העכו"ם ליקח המפתחות בכל עת שירצה ע"ש. ועיי' גם שו"ת ישועות מלכו

(חאו"ח סוסי' ל"ט) דמסירת מפתח ודאי אינו אלא חומרא בעלמא. ובשו"ת שיבת ציון (סי' י"א ד"ה וצריך) אם שכותב, וצריך שיהי' המפתח מהחדר שבו החמץ מסור ביד הנכרי וכו' ע"ש, בנוסח שטר מכירה הנדפס שם לא נזכר מזה כלום. זה מוכיח שאין זה מדין קנין רק כדי שלא יהא נראה כערמה, גם בנוסח שטר מכירה שבס' שו"ת דברי מלכאל (ח"ד סי' כ"ד) אין זכר ממסירת מפתח. אדרבה ממש"כ שם בביאור על השט"מ (אות ע"ד) מוכח להדיא שא"צ מסירת מפתח. וכדי שלא יהא נראה כהערמה די שיכתוב בשטר מכירה כי רשות ביד הקונה ללכת דרך רשותינו וכו' למקום שנשכר לו עש"ה. ועיי' גם שו"ת עמק שאלה (חיו"ד סוסי' צ"א) להקל בזה. - ואני בזמן שכהנתי כרב בחו"ל ומכרתי לנכרי גם חמצם של בני קהלתי, הקפדתי למסור לנכרי את המפתחות ממקומות החמץ שלי, כיון שבזה מכרתי אני בעצמי את החמץ שלי לנכרי הקונה שהי' אז בביתי, כי כן ראיתי שנהג אבא מארי הגאה"צ זצ"ל והי"ד. כן מסרתי להנכרי הקונה מפתחות החניות של בעלי מכולת, שעבורם הוכרתי למכור גם חמץ גמור מאחר והם היו מוכרחים להחזיק בחנותם גם חמץ גמור כל זמן שחנותם היתה פתוחה, שאם לא כן היו מפסידים לקוחותיהם הנכרים. וכל זה ליתר שאת, אבל מאחרים שבשליחותם מכרתי גם חמצם לא הקפדתי כלל לקבל מפתחות. ואם קרה שמישהו הביא מפתח קבלתי ומסרתיו לעכו"ם הקונה ביחד עם מפתחות הנ"ל. העולה להלכה: א) חמץ שע"ג מדף המחובר אל כותלי הבית והם גוש אחד, וממין הבנין, נמכר אגב אותו מדף וא"צ להשכיר הקרקע שמתחתיו (אות ב'). - ב) חמץ שע"ג מדף המונח ע"ג בליטות שבכותל נמכר אגב השכרת קרקע שמתחת להמדף (אות ג'). - ג) חמץ שע"ג מדף של עץ שבזוויתו חובר בטיט ובמלט אל הכותל, נכון למוכרו אגב קרקע שמתחת להמדף (אות ד'). - ד) חמץ שע"ג עמוד תקוע בקרקע ואינו חובר אליו בטיט, יש למכור את החמץ שעליו אגב הקרקע שמתחת להעמוד (אות ה'). - ה) ישוב למנהג שאין מוסרין לנכרי הקונה את החמץ, את המפתחות ממקומות שהחמץ הנמכר מאוחסן בהם (אות ח'). - ו) בהרבה מקומות נתפשט המנהג שאין משכירין לנכרי הקונה את כל המקומות שהחמץ מונח שם רק משכירין לו חדר אחד ואגב מוכרין לו גם החמץ שבמקומות אחרים (אות ו').

פעיה"ק ירושלים ת"ו בב"א ט' כסלו ה' תשמ"ז, בד"ר ש' וכו'.

Les mots du jour à apprendre :

Mur	כֹּוֹתֵל
Clef	מִפְתָּח
Transmis, dévoué	מְסוֹר

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chéléma de

Haim Dan Patrick ben David

2. Le texte de l'acte de vente

Quel formulation choisir pour permettre d'entrer dans la pièce vendue au non-juif pendant Pessah' ?

תשובות והנהגות כרך א סימן רצ

שאלה: חשש במכירת חמץ שלנו שלא חל

בזמן האחרון היות שמוכרים הרבנים בהרשאה של מאות ואלפי אנשים לעכו"ם אחד, ויש שרוצים ליכנס בפסח למקום שמוכרים, ולכן יש מוסיפין בשטר מכירה "והתנינו עמו שיהיה לנו ולכל המשלחים שלנו דריסת הרגל אף בתוך הפסח בתוך החדרים והמחסנים והארגזים וכל המקומות שמונח בהם החמץ", הרי שבתוך שטר מכירה, היהודי מפרש שיש לו זכות ליכנס למקומות בפסח, ולדעתי נכנסים בזה לחששות הרבה, עד שאפשר גם להסתפק בעיקר המכירה, ובית ישראל המוכרים חמצם באופן זה עוברים ח"ו איסור בל יראה ועוד כמה מכשולים וכמו שיבואר.

ונקדים שהרמב"ם פוסק בפ"ד דחמץ ומצה (ה"ז) "אבל לא ימכור לו [לעכו"ם] ולא יתן לו על תנאי ואם עשה כן הרי זה עובר בבל יראה ובל ימצא" ופירש בשו"ת "כתב סופר" (א"ח צ') דאף שלבסוף מקיים התנאי, מ"מ כיון

שבפסח עצמו מיתלא תלי וקאי, עוברין בבל יראה, ואם כן כאן אם הגוי לא יקיים התנאי, ולא יתן ליהודים דריסת הרגל כהתחייבותו בתוך שטר מכירה הלא המכירה כאן חבילה אחת, ויתכן לומר שבטלה ע"י זה כל המכירה, ואם כן בפסח מיתלא תלי וקאי אם הגוי יקיים התחייבותו, ובכה"ג לא הותר ליהודי לקיים החמץ בפסח, ויש בזה חשש איסור בל יראה עד קיום התנאי.

ויודע אני שיטענו שזה אינו תנאי, רק התחייבות דלא תלוי בזה חלות המכירה, וכן כותבים במפורש בתוך השטר מכירה שאפילו לא יחול הקנין בדבר מסוים, או יהודי אחד לא ירצה ליתן החמץ, לא יתבטל על דברים שיכול לחול, מ"מ הלא מפורש בנוסח שפורסם שהכוונה באופן שהמכר לא חל באיזה דבר, או שאם אחד לא ירצה ליתן החמץ לא יבטל לשאר, אבל לא פירש שאם למשל מתנאי המוכר שיוכל להכנס, והקונה יסגור במשך הפסח החדרים ששכר, ולא יתן ליהודים ליכנס כהתחייבותו, שאי אפשר ליהודי ליבטל המכירה, וזהו תנאי אחר לגמרי, שבזה מסברא בודאי יש ליהודי זכות לבטל השטר מכירה, ובה גופא עובר בבל יראה וכהנ"ל, שלא פירש גם בזה שאינו מבטל כל המכירה, ומוכח מתוכו שתנאי חשוב זה לאפשר דריסת הרגל מבטל המכירה.

אמנם גם אם לא נקבל הערה הנ"ל, נראה עוד דבמה שיש ליהודי זכות ליכנס יש לו זכיות בחצר גם כן, ולכן עכ"פ המוכרים ב"ג ליפטר מחובת בדיקה לא הועילו שמה שע"י מכירות פטורין הוא משום דנעשה אינו שלו ואינו ברשותו, אבל כאן שבזכותו ליכנס ויכול לתבוע זאת, אפשר שחייב בבדיקה שכיון שיש לו זכות דריסת הרגל שם ומצוי הוא שם, יש לחוש שיבוא לאכול החמץ ששם.

אמנם אף אם יתכן שלא ע"י כל שותפות בעלמא או ע"י זכות דריסת רגל לחוד מתחייב בבדיקה, אבל כאן שהוא הבעה"ב בקנין הגוף של החצר, ובקנין פירות יש לו זכות דריסת הרגל, בזה נראה דיתחייב בבדיקה.

וביותר יש להעיר שבעיקר המכירה פירשו המפרשים שבאמת זהו הערמה ובדאורייתא כה"ג לא מועיל, רק מאחר שלשיטת הרמב"ן והגר"א חמץ שאינו בביתו וברשותו אינו עובר מה"ת שנאמר בבתיכם, וכאן הלא משכיר החדרים לנכרי ואינו בביתו ורשותו (ובשכירות החדרים אינו הערמה כלל דגמר ומשכיר לימי הפסח, ולא דמי לחמץ שחוזר אחר הפסח) לכן בלאו הכי אינו עובר, אבל אם זכותו ליכנס, והוא ביתו ע"י זכות דריסת הרגל אפשר דאכתי חשיב ברשותו כיון שיש לו קנין הגוף בחצר וקנין פירות דדריסת הרגל. (הערת חתני הרב המופלג הרב ישכר שרייבער שליט"א).

ובשטר מכירת חמץ שסידרתי נזהרתי וכתבתי שהגוי מרצונו הטוב נותן ליהודי רשות ליכנס, הרי שאין זה תנאי, ומ"מ שוב כתבתי להדיא שהקונה או שוכר מודיע שמסכים להרשות לכל אחד דריסת הרגל או אפילו לגור ולהשתמש במקומות ששכר אף על פי שהם שלו לכל דבר ואין להם שמה שום זכיות בכל זאת מרשה להם בשלו כל זמן שלא יודיע להם להיפך. וכן בעל פה אחרי המכירה, אם מתיר להם הגוי ליכנס ומסכים לכך, יצאו מכל חששות. ולדעתי מצוה לפרסם דברינו הנ"ל לקיים המכירה בלי שום חששות בס"ד. (ועיין עוד במוע"ז ח"ג סימן רס"ט כמה חששות).

ומיהו הרוצה לציין תוך שטר מכירה גופא שהגוי מרצונו הטוב נותן לרשות ליהודי לעבור, יוסיף בשטר מכירה שנותן רשות "כל זמן שלא מודיע להיפך" ואם כן אין ליהודים שום זכות כלל בפסח שתלוי כל רגע ורגע ברשות העכו"ם שלא נתחייב כלל לתת רשות.

והשנה בעת מכירת חמץ עלה בדעתי לחשוש, שהגוי נתן כסף במזומן אבל לא במטבעות אלא בשטרי "באנקוטיטען", ואין גופם ממון להרבה מגדולי הפוסקים, וא"כ כשם שבמלוה לא קונים במכר שצריך גופו ממון, ומלוה לא מספיק גם למכר כמו בקידושין, הוא הדין שטרות אלו של כסף היום לא מועיל לפוסקים אלו (עונג יום טוב סימן מ"ב, ישועות יעקב ח"מ סימן ע"ב, מחנה חיים (אהע"ז ח"ב סימן כ"ו) ושו"ת אורין תליתאי (סימן צ"ד וסימן צ"ה) ועיין ב"תירוש ויצהר" (סימן ק"י) שמאריך ומביא פוסקים שאסרו ופוסקים שהתירו, ואף דלא גרע ממנהג שנהגו בו הסוחרים, במכירת חמץ חוששין להשיטות שזהו רק מדרבנן ובמכירת חמץ שנהגין לצאת כל הדיעות, בודאי ראוי לצאת בכסף המועיל לכ"ע, וב"באנק נויטען" שגופן נייר בעלמא דלא שוה אפילו פרוטה, רק הבאנק הממשלתי התחייבו לכבדם וכמו שטר התחייבות, ואנן ילפינן דבעי' כסף לקנין מקרא דשדות בכסף יקנו, והוא הדין לשכירות, וראוי לחשוש שהקנין יכול לחול רק בכסף או שוה כסף שגופו ממון, ולא מצאתי ד"ז בפוסקים לחשוש במכירת חמץ כן, ומ"מ בקשתי מהגוי להוסיף ראנד אחד כסף, שעדיף שגופו ממון ושוה פרוטה, אף ששויו בשוק הוא מפני שמתעלה מפני טבעו וחותר הממשלה כפי מחירו הנקוב במטבע, מ"מ גופו שו"פ לכה"פ. (עיין היטב ב"עונג יום טוב" הנ"ל).

Les mots du jour à apprendre :

Condition	תנאי
Droit de passage	זכות דריסת הרגל
Papier, feuille	נייר

Semaine veille de Pessah' – Dimanche au mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chéléma de

Haim Dan Patrick ben David

Relever les recommandations du Choulhan Aroukh Harav

שולחן ערוך הרב הלכות מכירת חמץ

הלכות מכירת חמץ

נודע בשערים המצוינים בהלכה, אשר הרבה מספרים הראשונים ז"ל לא יצאו לאור הדפוס עדיין בימי האחרונים ז"ל הט"ז ומ"א והנמשכים אחריהם, עד עתה קרוב לדורותינו אלה, כנראה בעליל מספר שיטה מקובצת על כמה מסכתות וכיוצא בו. ולזאת ודאי אין לסמוך להקל למעשה על הקולות שנמצאו בדברי האחרונים ז"ל, ובפרט באיסור תורה חמור כחמץ שהחמירה תורה בבל יראה ובל ימצא.

ומי שעולה על דעתו שמכירת חמץ הוא מדברי סופרים לפי המנהג שהכל מבטלין החמץ ואומרים כל חמירא ליבטל ולהוי הפקר כו', שגגה היא בידו, כי חמץ הנמכר אינו בכלל ביטול והפקר מאחר שדעתו עליו לחזור ולזכות בו אחר הפסח, כמבואר בתשובת הרשב"א בשם ירושלמי וכן פסק הרמ"א בד"מ ובפר"ח, ולזאת אם המכירה אינה כדת עובר עליו בבל יראה ובל ימצא, וא"כ י"ל בזה.

והנה עיקר דין מכירת חמץ לנכרי ודעתו שיחזירונו לו לאחר הפסח המוזכר בדברי הראשונים ז"ל והתוספתא דפסחים והירושלמי הוא במוכר במעות מזומנים ולא בהקפה, וחדשים מקרוב באו לתקן לכתוב והמותר זקפתו עליו במלוה כו'. וגם זה אינו מועיל לפי דעת גדולי הראשונים ז"ל, וכנראה בעליל ממ"ש בזה גדולי האחרונים מהרא"י ז"ל בתרומת הדשן, שלא מצא תקנה למכור בהקפה ולזקוף עליו במלוה ע"ש, ולזאת אין תקנה אחרת למכור בהקפה אלא להיות יד ישראל אחר באמצע, שלא יהיה להישראל בעל החמץ שום עסק בעולם עם הנכרי הקונה החמץ, ולא יהיה הנכרי נשאר חייב כלום לבעל החמץ אלא לישראל אחר שלא היה החמץ שלו עדיין מעולם, וגם החוב שנתחייב לו הנכרי הזמן פירעון הוא לאחר הפסח, כפי המבואר בנוסח זה השלוח אליכם, אשר מתוכו יוכל כל אדם לכתוב שטר מכירה, על מיני חמץ שיש לו, אשר אי אפשר לפרט כל המינים בכתב.

ועיקר הכל שיהיה הישראל בעל החמץ סבור וקיבול באמת שאם ירצה הנכרי ימכור כל החמץ במקח השוה שאפשר לקבל בעיר זו, דמאחר שהוא סבור וקיבול באמת במקח זה שאפשר לקבל ממי שירצה לקנות [ב]עיר זו הוי פיסוק דמים, וכמו באומר כדשיימוהו בתלתא או אפי' א', עיין ב"י חו"מ ס"ו ר"ו, הגם שידוע בו שלא יעשה כן, כי מאחר שמה שאינו עושה כן אינו אלא מרצונו הטוב שרוצה להחזירו לישראל ה"ז מכירה גמורה, כדאיתא בהדיא בגמרא פ"ה דב"מ דא"ל מדעתיה.

והנה אף גם במכירת החדרים אין מועיל כלום לזקוף במלוה לפ"ד גדולי הראשונים ז"ל, ואין תקנה אלא בשכירות, כפי המבואר בנוסח זה, וכאשר הארכת בקונטרס מיוחד על כל פרטי המבוארים **בנוסח זה**:

חתימת ידי דלמטה תעיד עלי כמאה עדים, איך שמכרתי לערל מוסר כתב זה במכירה גמורה וחלוטה בלי שום תנאי כל מיני חמץ שיש לי בחדר פלוני ופלוני המסומן במצריי כו' כפי השער ומקח השוה שבעיר זו (ובכפר יכתוב כפי השער ומקח השוה שבעיר פלוני הסמוכה לכפר) לפי העת זמן דהאידינא שאפשר למכור כאן בעיר זו במקח זה, דהיינו כפי המקח שאפשר לקבל מהקונים שבעיר זו שיקנו במזומנים בכדי להוליכם למקום היוקר, או בכדי למכור כאן מעט מעט, כגון י"ש במדות קטנות שקורין שיינ"ק, וכן בשכר וכן בתבואה מחומצת וכן בשאר מיני חמץ, וכן כלים מחומצים שיש עליהם חמץ בעין. ובכלל סך הכל העולה מכל החמץ הנ"ל נכללו ג"כ במכירה זו חתיכות חמץ שימצאו בחדרים הנ"ל ואין עליהם מקח כלל ואין עליהם שום קונה והרי הן של הערל מוכ"ז בערך ס"ה הנ"ל. ומסך כל המעות שיגיע מהערל מוכ"ז בעד כל החמץ שבחדרים הנ"ל לפי מקח הנ"ל לאחר המדידה (או המשקל) הריני פוחת לו חצי רובל שירויח לעצמו בעד טרחתו למכור החמץ במקח הנ"ל על מזומנים. ורשות בידו למכור אף גם תוך הפסח לערלים שבעיר או שחוץ לעיר ואפילו ביוקר ממקח הנ"ל והריוח שלו, וכן אם יבא יהודי מחוץ לעיר במוצאי יום טוב ויתן יותר הריוח שלו. והריני נתן לו ולכל הקונים דריסת הרגל בחצרי. וכבר מסרתי לו המפתחות לקנות בהם החמץ שבחדרים הנ"ל. וגם נתתי לו ידי על המכירה הנ"ל כדרך התגרים. וגם קיבלתי ממנו כל דמי החמץ עד פרוטה אחרונה, דהיינו שקבלתי ממנו א' זהב מזומן על עירבון שקורין זאדאטיק כמנהג הסוחרים, ועל המותר עד תשלום כל הסך שיעלה ויגיע מערל מוכ"ז לאחר המדידה (או המשקל) כבר קבלתי ממנו חתימת יד פלוני בן פלוני שנכנס בערב קבלן בעד הערל מוכ"ז, ונתחייב בקנין אגב סודר לסלק בעדו כל הסך שיגיע ממנו, אחר ניכוי חצי רובל וא' זהב הנ"ל, לזמן פרעון המבואר בחתימת יד הנ"ל. ומעתה נקנה כל החמץ לערל מוכ"ז מעכשיו ממש בקנין גמור לחלוטין בלי שום תנאי ושיוור כלל, ואין לי עליו שום טענות ומענות

ופתחון פה בעולם, וכל המעות שיגיע ליד הערל מוכ"ז בעד החמץ כשימכרנו כולו או מקצתו ליהודי אחר פסח, או לערלים אף גם בתוך הפסח, מחויב לסלק הכל ליד פלוני בן פלוני החתום בח"י הנ"ל, ולא לידי כלל, אפילו פרוטה אחת. והחתום הנ"ל הבטיח להמתין לו כל היום אסרו חג באם שלא ימכור בפסח לערלים, בכדי שיוכל למוכרו ליהודים שבעיר (ובכפר ימתי ב' ימים בכדי שישע הערל לעיר הסמוכה למכור שם), בכדי שישתכר חצי רובל הנ"ל אם ירצה לטרוח, או שמא יבא יהודי מחוץ לעיר ויתן יותר ממקח הנ"ל. ואם לא ירצה הערל מוכ"ז לטרוח באלה אזי אפשר שהחתום הנ"ל יקבל ממנו בחזרה, ויתן לו ריוח דבר מועט כאשר יתפשרו ביניהם, ולי הח"מ אין לי שום עסק בזה. ועוד זאת השכרתי בשכירות גמורה לערל מוכ"ז את מקומות של כל החמץ הנ"ל, במקח א' זהב בעד כל חדר מהיום עד כלות יום או יומים (ובכפר ב' או ג' ימים) אחר הפסח, שיוכל אז למכור החמץ ליהודי שבעירו או שחוץ לעיר הנ"ל. וקבלתי ממנו דמי השכירות הנ"ל במזומנים. וגם מסרתי לו המפתחות כד"ת. ואגב קנין שכירות החדרים יהיה קנוי לו כל החמץ שבהם ביתר שאת ויתר עז על קנין דלעיל. והרשות נתונה להעתיק מכתב זה בלשון רוסיא באיזה מקום משפט הקיר"ה על נייר הארבאווי ולשלם נתינת הקיר"ה להיות תוקף מכתב זה כתוקף קאנטראקט הנעשה כנימוס ודת הקיר"ה, הן על שכירות החדרים הנ"ל והן על מכירת חמץ הנ"ל. ולראיה באתי על החתום היום יום י"ד ניסן פה כו'.

ולקרות נוסח המכתב הזה בלשון רוסיא באזני הערל, וגם נוסח חתימת יד מהערב קבלן, ולהסביר לו היטב כל הענין מראש ועד סוף. וזהו נוסח חתימת יד מהערב קבלן:

חתימת ידי דלמטה תעיד עלי כמאה עדים, איך שכל הסך שמגיע מערל פלוני בן פלוני ליהודי פלוני בן פלוני בעד כל החמץ שקנה ממנו בקנין גמור ומכירה חלוטה, במקח המבואר בשטר מכירה שמסר לידי, מחויב אני החתום מטה לסלק ליהודי הנ"ל לזמן פרעון, לא יאוחר משני ימים אחר הפסח הלז, במזומנים, בלי שום טענות ומענות ופתחון פה בעולם, בעד הערל הנ"ל, כפי החשבון שיעלה אחר המדידה (או המשקל), אם ימכרנו הערל לאחרים, ואף גם אם לא ימכרנו כלל ואקבלנו ממנו בחובו הריני מחויב למוכרו בעצמי לסלק לידי פלוני בן פלוני הנ"ל לזמן פרעון הנ"ל, אם לא שיתרצה מרצונו הטוב לקבל החמץ בפרעון חובו. וחויב זה קבלתי בקנין אגב סודר מיד פלוני בן פלוני הנ"ל, ולראיה באתי על החתום.

וככה יעשה באמת ישראל בעל החמץ, ליתן כנף בגדו שיאחז בו החתום, כנהוג בכל קנין אגב סודר. והדר בכפר יחידי ואין לו בן בעל מצוה ולא משרת שיכול לחתום, ימסור המשרת הקולמוס ליד בעל הבית שיחתום שמו פלוני בן פלוני, אחר שיאחז בבגד. ומי שאין לו משרת יהודי כלל יסע לכפר שיש שם ישראלים או לעיר הסמוכה, ואפילו כמה ימים או שבועות לפני פסח, ויבקש שם מאיזה יהודי אוהבו שיתן לו חתימת יד על ערבות קבלנות כנוסח הנ"ל בעד הערל אשר בדעתו למכור לו החמץ, וגם יקנה ממנו בקנין אגב סודר כנהוג, שיאחז בבגדו להתחייב חיוב גמור כנ"ל, ובבואו לביתו ימסור חתימת יד הנ"ל מאוהבו ליד הערל כמו שעה ושתיים קודם מכירת החמץ, ויאמר לו שחתימת יד זו שלח אוהבו הנ"ל בחסדו וטובו, שחפץ בטובתו שירווח חצי רובל אם ירצה לטרוח למכור החמץ לאחרים, וכפי הסך שיתפשרו אם לא ירצה לטרוח כנ"ל, ואח"כ בשעת מכירת החמץ ממש לפני מסירת המפתחות והשטר מכירה ליד הערל יבקש מהערל שימסור חתימת יד אוהבו הנ"ל, ואח"כ ימסור השטר מכירה והמפתחות, ויקרא לפניו השטר מכירה וגם מכתב חתימת יד הנ"ל, ויסבור לו הכל באר היטב כנ"ל.

נכון הדבר אם אפשר שיהיה ערל הקונה עומד בצד וסמוך להחדרים שהחמץ בהם בשעה שמוסר לו המפתחות. ומי שיש לו שכר תחת הקרח שקורין מארצו"ע, ואם יוציאווה מתחת הקרח יתקלקל ויהיה הפסד מרובה, יכתוב בשטר מכירה הנ"ל, שהבנין שעל הקרח שקורין לידאוונ"א מושכר לו עד אחר הפסח והבור שבו הקרח מושכר לו עם הקרח לכל הקיץ, עד שיומכר השכר, ויפסוק לו איזה מקח השוה כמה רובל כמו שאפשר לקבל בעיר זו ממי שרוצה לקנות השכר במקח השוה, וגם לשלם שכירות כמה רובל בעד הקרח לכל הקיץ עד שימכור השכר, וסך הזה שיעלה ויגיע מהערל בעד השכר אחר המדידה ועוד כמה רובל בעד שכירות הקרח יהיה נכלל בחתימת יד הערב קבלן הנ"ל, שנתחייב בקנין אגב סודר לסלק הכל לבעל החמץ במזומנים ביום או יומים אחר הפסח כנ"ל, והוא יקבל הכל מהערל שיקבל מאיזה קונה שבעיר אם ירצה להשתכר חצי רובל כנ"ל.

Biographies:

Mishnei Halakhot - משנה הלכות

Rabbi Menashe Klein (aussi connu comme Menashe Hakatan) est né à Irlyana en Tchécoslovaquie en 1925 d'une lignée de Rabbanim. Il a étudié auprès de son père et dans les Yeshivot de sa ville. Déporté à Auschwitz-Birkenau, Auschwitz-Buna et à Buchenwald, il est resté le seul survivant de sa famille. Après avoir été transféré en France au Préventorium d'Écouis, lieu de transit mis à la disposition de l'Œuvre de secours aux enfants, il émigre aux États-Unis en 1947 où il continuera son étude. Peu de temps après il reçoit sa Smikha du Admour de Tsanz et d'autres Guedolim, et débute son enseignement à grande échelle. Fondateur et Roch Yéshiva de Beit Shearim, il fut Rav d'une grande Kehila à New-York (Borough Park, au Sud de Brooklyn), et entretenait des liens très étroits avec les Rabbanim des Etats-Unis puis d'Israël. En 1987, Il fonde une Kehila à Ramot à Jérusalem en tant qu'Admour. Il y décède le 28 septembre 2011 et est enterré à Safed près du Ari Z"l et de Rabbi Yossef Karo. Son responsa, le Mishnei Halakhot composé de 19 volumes, est un des nombreux ouvrages que le Rav a écrits sur toute la Torah.

Betsel Hahokhma – בצל החכמה

Rabbi Betsalel Shtern est né en Hongrie en 1911 d'une lignée de grands Rabbanim. Il étudia dans plusieurs Yeshivot dont celle de Presbourg. Depuis sa jeunesse il est reconnu comme un Talmid Hakham. A 27 ans il commence à écrire des réponses Halakhiques, puis devient Rav de différentes communautés. Il est rescapé de la Shoah, et en 1949 il émigre en Italie et fonde une Yéshiva à Rome. Il apporte une aide spirituelle importante aux rescapés des camps. En 1954, il est appelé à diriger la Kehila H'aredit de Melbourne en Australie, et il y fonde une Yeshiva et développe énormément les institutions en place. En 1968, il devient Rav de la Kehila Haredit Mah'zikei Hadat à Vienne (Autriche) jusqu'en 1982, puis il fait son Alya à Yeroushalaim où il devient Roch Kollel « Ahavat Tsyonn », et y décèdera en 1989. Il est enterré à Har Hamenouhot parmi les Rabbanim.

Liste des 88 Sougiot étudiées sur Matmidim

Sougiot de Brah'ot

1. Birkot Hatorah
2. Choméa Kéoné
3. Arévout
4. Kavana dans le Chema
5. Position pour le Chema
6. Méah Brah'ot
7. Amen Yetoma
9. Les quantités pour les Brah'ot
10. Les Brah'ot de consommation
11. Brah'a Chééina Tsrih'a
12. Ikar Vétafel
13. Méein Chaloch

14. Brah'a sur un interdit
15. Anigrone
17. Birkat Haguefen
18. Natei Inchei
19. Birkat Haréah'
22. Les jus
23. Trima
24. Pat Kisinin (1)
25. Pat Kisinin (2)
26. Les Apéritifs
- 27-31 Zimoun
32. Tefilat Haderekh

- 33 -34. Birkat Hagomel
38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit
39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli
40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot
41. Hatov Véhamétiv sur le vin
42. Cheva Brah'ot (1)
43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot
46. Birkat Halevanah
- 47-49. H'azarat Hachats'

Sougiot sur les H'aguim

- Hanouka**
8. Emplacement de la Hanoukia
44. Ner Ich oubeto
45. Ner Ich oubeto (2)
- Pourim**
16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim
85. Zakhor et Méh'iyat Amalek
- Pessah**
20. Biour H'amets
58. Bedika des miettes
86. 87. 88. Vente du Hamets
- Sefirat Haomer**
21. Un seul grand compte
- Roch Hachana**
35. Les trois Livres
- Soukot**
36. Mitstaer

Sougiot générales

37. Bal Tossif
50. Tokh Kédé Dibour
- 51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera
53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o

54. Mitsvot lav lihanot nitanou
- 55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama

57. Zerizim makdimim lemitsvot
71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva

Chabbat – Meleket Mah'chevet

59. 60. 61. Mit'assek
62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven

65. à 68. Psik Récheh
69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah

75. 76. 77. 78. 79. Grama
80. Chinouy

Hachkafa- pensée juive

- 81 à 84. Tsaar Baalei Haim

Yorei Dé'ah

73. 74. Maaser sur les gains